

KULTUURIMINISTEERIUM

Euroopa Liidu ÜF vahendid 2014-2020. Lõimumismeede

„Võimaluste loomine Eestis elavate ning ühiskonda vähelõimunud püsielanike aktiivse hõive ja ühiskondliku aktiivsuse suurendamiseks ja uussisserändajate kohanemise ja hilisema lõimumise toetamiseks“

Anne-Ly Reimaa

Kultuuriministeerium / kultuurilise mitmekesisuse asekancler

Rahvusraamatukogu, 01.10.2014

Euroopa Liit
Euroopa struktuuri-
ja investeerimisfondid

Eesti
tuleviku heaks

Strateegilised alusdokumendid

- **Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014–2020“**
- Prioriteetne suund: „Sotsiaalse kaasatuse suurendamine”
- **Konkurentsivõime kava „Eesti 2020“**
- tõsta tootlikkust töötaja kohta EL keskmisega võrreldes 80%-ni
- tõsta tööhõive määra vanusegrupis 20-64 76% tasemele
- **Lõimuv Eesti 2020 eelnõu**
- Arengukavas sätestatud tegevuste üldeesmärk on *sotsiaalselt sidus Eesti ühiskond, kus erineva keele- ja kultuuritaustaga inimesed osalevad aktiivselt ühiskonnaelus ja jagavad demokraatlikke väärtusi.*

Lõimumisvaldkonna arengukava

- Arengukava loodi eri ministeeriumite ja rakendusasutuste koostöös ning tugineb laiaulatuslikule avalikule kaasamisele ja valdkonna ekspertide arvamusel;
- Riigi eelarvestrateegias on lõimumine horisontaalse teemana läbiv valdkond mitmes tulemusvaldkonnas ning aitab saavutada nende eesmäärke, sealhulgas:
 - suurendada majanduse konkurentsivõimet;
 - kindlustada Eesti riigi julgeolekut.
- Arengukava läheneb probleemiseadele sihtrühmapõhiselt.

Lõimuv Eesti 2020 tegevuste eelissuunad

Arengukava ja lõimumispoliitika tegevused on suunatud eri keele- ja kultuuritaustaga inimeste ühiskonnaelus osalemise toetamisele, sõltumata nende kodakondsusest või rahvuslikust kuuluvusest.

- Lõimumisprotsessi mitmepoolsest iseloomust tulenevalt tähendab see ka eestikeelsetele püsielanikele suunatud lõimumist toetavate tegevuste arvestamist arengukavas, st **sihtgrupiks on kogu ühiskond**.
- Toetada eri keele- ja kultuuritaustaga inimeste aktiivset osalust sotsiaalselt sidusa ühiskonna kujunemisel, parandada riigikeeluskust, toetada kodakondsuse omandamist, vähendada erinevusi tööturul ja kodanikuühiskonnas osalemisel, st **sihtgrupiks on vähelõimunud püsielanikud**.
- Tõkestada suletud keelelis-kultuuriliste kogukondade teket ning vältida sotsiaalse isolatsiooni teket, st sotsiaalse pädevuse tõstmine **uussisserändajatel ja vähelõimunud elanikkonnal**.

Lõimuv Eesti 2020 eelnõu

Valdkonna väljakutsed:

- 1) kogu ühiskonna, sh eestikeelsete püsielanike, avatuse suurendamine ja hoiakute kujundamine lõimumist toetavaks

Alaeesmärk 1: Lõimumist toetavad hoiakud ja väärtused on Eesti ühiskonnas kinnistunud

- 2) eesti keelest erineva emakeele ja kultuuriga püsielanike lõimumise jätkuv toetamine ühiskonnas

Alaeesmärk 2 :Vähelõimunud välispäritolu taustaga püsielanike osalemine ühiskonnas on kasvanud Eesti kodakondsuse omandamise ning uute ühiskondlike teadmiste kaudu

- 3) uussisserändajate kui kasvava sihtrühma Eesti ühiskonnaga kohanemise ja lõimumise toetamine

Alaeesmärk 3 :Uussisserändajad on Eesti ühiskonnas kohanenud

Lõimuv Eesti 2020 eelnõu

Teiste arengukavade kaudu elluviidavad lõimumisalased eesmärgid:

Märksõnad - haridus, noorsootöö, tööturg ja täiskasvanute keeleõpe

Eesmärk 4: *Eesti keelest erineva emakeelega õpilastel on konkurentsivõimelised teadmised ja oskused eestikeelses keskkonnas toimetulekuks*

Eesmärk 5: *Eesti keelest erineva emakeelega noored osalevad aktiivselt noorsootöös ja neil on tihedad kontaktid eestikeelsete eakaaslastega*

Eesmärk 6: *Eesti keelest erineva emakeelega tööealistele elanikele on tagatud võimalused täiendada oma teadmisi ja oskusi konkurentsivõimeliseks osalemiseks tööturul*

Väljakutsed, mis vajavad järjepidevat tähelepanu (1)

Märksõnad:

- Muuta eestlaste hoiakuid kaaskodanike suhtes avatumaks;
- Ühine infoväli, usaldus ja osalus kodanikeühiskonnas;
- Tähelepanu vene kodukeelega noorte eesti keele oskuse parandamisele, eesmärgiga tõsta nende konkurentsivõimet ja kaasatust Eesti ühiskonnas;
- Toetada täiskasvanud venekeelse elanikkonna eesti keele oskuse parandamist;
- Toetada struktuursete barjääride vähendamist, mis takistavad vene keelt emakeelena rääkivate inimeste aktiivset osalust tööturul;
- Suurendada Eesti kultuuri tundmist ja tarbimist;
- Tagada võrdne kohtlemine nii olemasoleva rahvastiku kui ka uussisserändajate puhul.

Väljakutsed, mis vajavad järjepidevat tähelepanu (2)

- Lisaks valdkondlikele väljakutsetele ja sihtrühma põhisele lähenemisele on eduka lõimumispoliitika aluseks ka valdkonnaülene koostöö ning eri tasandite koostöö.
- Lõimumiskava rakendamisel ei viida ellu teiste valdkondade poliitikat, vaid tagatakse sihtrühmale võimalus osaleda teiste valdkondade tegevuses maksimaalselt võrdsetel alustel.
- Pikemas perspektiivis on otstarbekas planeerida kõik lõimumisalased eesmärgid, meetmed ja rahalised vahendid koos indikaatorite ja sihttasemetega seotud valdkondade arengukavadesse, tagades sellega ka lõimumise ühtlustamise kõigis asjaomastes poliitikavaldkondades.

Lõimumise mõiste

Lõimumine on ühiskonnas mitmepoolne sotsiaalse sidususe tekke protsess eri keelelis-kultuurilise taustaga inimeste vahel. Protsessi iseloomustab teadmiste, oskuste ja väärtuste kujunemine, mis panustavad ühiskonna arengusse läbi praktilise koostöö ja vastastikkuse avatuse. Lõimumise tulemusena väheneb ühiskonnaliikmete kultuurilisest, keelelisest, religioosest ja rahvuslikust kuuluvusest tingitud sotsiaal-majanduslik ebavõrdsus ja osalemine ühiskonnaelus ning tekkiv sotsiaalne kapital võimaldab ühiskonnal ühtselt areneda.

Lõimuv Eesti 2020 aitab kaasa

- valitsusasutuste, kohalike omavalitsuste, mittetulundusühingute ja erasektori süsteemsele kaasamisele;
- lõimumisprotsessi pikaajalisele planeerimisele ja rakendamisele;
- organisatsioonide teadlikkuse tõstmisele lõimumisvaldkonnast ja selle valdkonna pädevuse suurendamisele.

Rõhuasetuste muutus võrreldes varasemate arengukavadega

- Lõimumine on mitmepoolne ühiskondlik protsess, kus üheks osapooleks on ka eestikeelne kogukond;
- Lõimumine toimub eeskätt vabatahtliku valiku ja motivatsiooni toel, mida toetab institutsionaalne raamistik, kuhu lisaks avaliku sektori organisatsioonidele, sh kohalikele omavalitsustele, on kaasatud ka erasektori ja kodanikuühiskonna organisatsioonid;
- Rõhuasetus on inimese sisemist aktiivsust ja vabatahtlikku ühistegevust toetavatele tegevustele;
- Sihtrühm ei moodusta sisemiselt ühtset kogukonda. Konkreetset tegevused tuleb suunata erinevatele sihtrühmadele ja lõimklastritele ning mitte abstraktsele „venekeelsele elanikkonnale”

EL ÜF rakenduskava 2014-2020 prioriteetne suund „Sotsiaalse kaasatuse suurendamine”

- Meede „Võimaluste loomine Eestis elavate ning ühiskonda vähelõimunud püsielanike aktiivse hõive ja ühiskondliku aktiivsuse suurendamiseks ja uussisserändajate kohanemise ja hilisema lõimumise toetamiseks”
- Meedet viivad ellu Siseministeerium ja Kultuuriministeerium
- Kultuuriministeeriumi vastutusalas olevate tegevuste abikõlblikkuse periood on 1.09.2014 - 31.03.2022
- Meetme kogumaksumus perioodiks 19,5 miljonit eurot, millest lõimumismeetme tegevuste eelarve on kokku 10 miljonit eurot
- Summad sisaldavad ESF toetust 85% ja riiklikku kaasfinantseeringut 15%

Meetme tegevused

Siseministeeriumi vastusalas – kohanemismeede (4 tegevust):

- 1) Infoplatvormi ja selle tugiteenuste väljatöötamine ja rakendamine
- 2) Kohanemiskoolituste väljatöötamine, piloteerimine ja rakendamine
- 3) Tugivõrgustike kontseptsiooni väljatöötamine ja rakendamine
- 4) Mentorprogrammi väljatöötamine ja rakendamine

Kultuuriministeeriumi vastutusalas – lõimumismeede (3 tegevust):

- 1) Nõustamis- ja infosüsteemi väljatöötamine ja rakendamine
- 2) Lõimumisprogrammi väljatöötamine ja pakkumine
- 3) Koostöö- ja kommunikatsioonitegevuste läbiviimine

Tegevused ja maksumused

Nõustamis- ja infosüsteemi väljatöötamine ja rakendamine

Maksumus – 2 277 500 eurot

Indikaator – kasutajate arv

Sihttase 2022 – 10 500 inimest

Rakendatud 1 nõustamis- ja infosüsteem ja välja töötatud 1 koolitusprogramm

Lõimumisprogrammi väljatöötamine ja pakkumine

Maksumus – 6 972 500 eurot

Indikaator – lõimumisprogrammi läbinute arv

Sihttase 2022 – 5 500 inimest

Välja töötatud 3 koolitusmoodulit, 1 juhendmaterjal, tehniliste abivahenditega varustatud 15 kultuuriasutust

Koostöö- ja kommunikatsioonitegevused

Maksumus – 750 000 eurot

Indikaator – kaasatud või hõlmatud isikute arv

Sihttase 2022 – 150 000

Välja töötatud 1 audiovisuaalmeedia programm ja ellu viidud 1 sotsiaalkampaania

Tegevuste rakenduskeem

- Tegevuste elluviija: Integratsiooni ja Migratsiooni Sihtasutus Meie Inimesed (toetuse saaja)
- Rakendusüksus - SA Innove, mille asutajaõigusi teostab Haridus- ja Teadusministeerium
- Rakendusasutus – Kultuuriministeerium

Toetuse andmise tingimused sätestatakse kultuuriministri käskkirjaga.

Meetme avamise ajakava

- Töörühma kommentaarid tegevuste kirjeldustele ja programmdokumendile – juuni-august 2014
- Mitteametlik kooskõlastusring ja kirjalik kaasamine – september 2014
- **Kaasamisüritus – 1. oktoobril 2014 Rahvusraamatukogus**
- Töörühma koosolek ja programmdokumendi kooskõlastamine – 10. oktoober 2014
- Programmdokumendi lõpliku versiooni valmimine 10.-14. oktoober 2014
- Valdkondliku komisjoni koosolek 22. oktoober 2014
- Ametlik kooskõlastusring (rahandusministeerium, läbivate teemade ministeeriumid, sama suuna RA-d) – 3.-16. november 2014
- Dokumendi allkirjastamine ja avaldamine – 17.-23. november 2014

Täiendav info ja viited

Lõimumise meetmest:

<http://www.kul.ee/et/loimumise-meede>

Lõimumiskavast:

<http://www.kul.ee/et/eesmargid-tegevused/kultuuriline-mitmekesisus/valdkondlik-arengukava-loimuv-eesti-2020>

KULTUURIMINISTEERIUM

Täna tähelepanu eest!